

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для здобуття освітнього ступеня бакалавра
на основі освітньо-кваліфікаційного рівня
молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня
фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня
молодшого бакалавра

галузь знань
спеціальність
освітні програми

07 «Управління та адміністрування»
071 «Облік і оподаткування»
«Облік і оподаткування»
«Фінансовий контроль та аудит»
«Діджитал аудит та аналіз»

Київ 2022

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ заборонено

Автори: А.П. Шаповалова, канд. екон. наук, доц.,
С.О. Шевченко, канд. екон. наук, доц.
О.П. Кузьменко, ст. викл.,

Програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри обліку та оподаткування 28 грудня 2021, протокол № 8, та затверджено приймальною комісією 20 січня 2022 р., протокол № 12.

Рецензент Г.В.Уманців, кан. екон. наук, проф.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для здобуття освітнього ступеня бакалавра
на основі освітньо-кваліфікаційного рівня
молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого
бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра

галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
освітні програми	«Облік і оподаткування», «Фінансовий контроль та аудит» «Діджитал аудит та аналіз»

Автори: ШАПОВАЛОВА Алла Павлівна,
ШЕВЧЕНКО Світлана Олексіївна,
КУЗЬМЕНКО Олена Петрівна

ВСТУП

Програму розроблено для фахового вступного випробування для вступників освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра на ступінь «бакалавр» за галуззю знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальністю 071 «Облік і оподаткування», освітніх програм: «Облік і оподаткування», «Фінансовий контроль та аудит».

Метою програми є забезпечення вступників необхідною інформацією щодо структури і змісту фахового вступного випробування, а також створення необхідних умов для оцінки знань, здобутих ними у процесі навчання за освітньо-професійною програмою підготовки «молодший спеціаліст», «фаховий молодший бакалавр», «молодший бакалавр».

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування за програмою, що складається з двох розділів:

1. Бухгалтерський облік.
2. Фінанси, гроші та кредит.

До програми додається список рекомендованих джерел.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Розділ 1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Сутність бухгалтерського обліку та його функції. Сутність та загальна характеристика господарського обліку. Бухгалтерський облік в системі господарського обліку, його сутність та характеристика. Мета та функції бухгалтерського обліку, облікові вимірники. Види бухгалтерського обліку на підприємстві. Користувачі облікової інформації. Регулювання бухгалтерського обліку в Україні. Мета та суб'єкти державного регулювання бухгалтерського обліку. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Національні та міжнародні положення (стандарти) бухгалтерського обліку та фінансової звітності; сфера їх застосування.

Предмет, об'єкти та принципи бухгалтерського обліку. Поняття про предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку. Активи підприємства, їх сутність та класифікація. Зобов'язання підприємства, їх сутність та класифікація. Власний капітал, його сутність та загальна характеристика складових власного капіталу. Принципи бухгалтерського обліку, їх характеристика.

Баланс (звіт про фінансовий стан) і звітність як елементи методу бухгалтерського обліку. Загальне поняття про метод бухгалтерського обліку та його складові елементи. Баланс (звіт про фінансовий стан) як елемент методу бухгалтерського обліку. Мета складання балансу. Побудова та структура балансу. Характеристика статей активу і пасиву балансу. Балансове рівняння. Інформаційне значення балансу. Типи господарських операцій та їх вплив на структуру та валюту балансу. Фінансова звітність як спосіб узагальнення даних бухгалтерського обліку. Основні форми фінансової звітності.

Рахунки та подвійний запис як елементи методу бухгалтерського обліку. Поняття рахунку бухгалтерського обліку як інформаційної моделі об'єкту обліку. Активні рахунки, пасивні рахунки, активно-пасивні рахунки: їх характеристика і побудова. Сутність подвійного запису господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку. Кореспонденція рахунків. Бухгалтерські записи (проведення), їх види. Порядок визначення оборотів і сальдо по активних і пасивних рахунках. Синтетичні рахунки, їх призначення. Аналітичні рахунки, їх призначення. Взаємозв'язок між синтетичними та аналітичними рахунками. Узагальнення даних синтетичного та аналітичного обліку. Оборотно-сальдова відомість. Звіряння даних синтетичного та аналітичного обліку. Класифікація рахунків, її принципи. План рахунків бухгалтерського обліку, принципи його побудови.

Документація як елемент методу бухгалтерського обліку. Сутність документації як елементу методу бухгалтерського обліку. Значення документації. Вимоги щодо складання первинних документів. Класифікація документів за призначенням, за порядком та за місцем складання, за іншими ознаками. Поняття та значення документообігу. Перевірка та опрацювання первинних документів в бухгалтерії. Зберігання первинних документів. Вилучення документів.

Інвентаризація, оцінка і калькуляція як елементи методу бухгалтерського обліку. Сутність інвентаризації як елементу методу бухгалтерського обліку. Цілі та завдання інвентаризації. Види інвентаризації. Організація інвентаризаційної роботи на підприємстві. Інвентаризаційні комісії, робочі інвентаризаційні комісії, їх склад та функції. Загальний порядок проведення та документального оформлення інвентаризації активів та зобов'язань. Регулювання інвентаризаційних різниць (нестач, надлишків чи сумарних різниць). Оцінка як система вартісного виміру. Сутність калькуляції в бухгалтерському обліку.

Бухгалтерський облік основних господарських процесів. Облік процесу придбання активів. Документальне оформлення операцій з придбання активів. Оцінка активів при придбанні за плату. Характеристика рахунків з обліку придбання активів. Відображення

придбання активів в системі рахунків бухгалтерського обліку. Облік процесу виробництва та визначення собівартості готової продукції. Документальне оформлення витрат на виробництво продукції. Прямі та непрямі витрати. Характеристика рахунків з обліку витрат на виробництво продукції, відображення їх в обліку. Визначення фактичної виробничої собівартості продукції. Облік випуску готової продукції.

Облік процесу реалізації. Фактична собівартість реалізованої продукції. Дохід від реалізації готової продукції, умови його визнання. Характеристика рахунків з обліку реалізації готової продукції. Відображення в обліку реалізації готової продукції та фінансових результатів від реалізації.

Облік доходів, витрат та фінансового результату операційної діяльності. Класифікація доходів і витрат операційної діяльності. Облік доходів операційної діяльності. Облік витрат операційної діяльності. Методика визначення фінансового результату від операційної діяльності підприємства.

Основи організації бухгалтерського обліку на підприємстві. Сутність облікового циклу на підприємстві. Первинний, поточний та узагальнюючий облік. Облікові регістри та їх класифікація. Хронологічний, систематичний та комбінований записи в бухгалтерському обліку. Помилки в бухгалтерських записах та способи їх виправлення. Форми бухгалтерського обліку: сутність та види. Сутність облікової політики підприємства. Функції керівника і головного бухгалтера щодо організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. Форми організації бухгалтерського обліку.

Розділ 2. ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ

Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів. Передумови виникнення фінансової науки. Фінансова наука як система знань про фінансові явища та процеси. Наукові підходи до трактування сутності фінансів. Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин. Взаємозв'язок фінансів та інших економічних категорій. Функції фінансів. Сутність та джерела формування фінансових ресурсів. Централізовані та децентралізовані фінансові ресурси.

Фінансова система держави. Поняття фінансової системи. Фінансова система за внутрішньою будовою та організаційною структурою. Сфери та ланки фінансової системи, фінансові відносини та взаємозв'язки. Державні фінанси та їх ланки. Фінанси суб'єктів господарювання та їх роль у розвитку національної фінансової системи. Складові фінансів суб'єктів господарювання. Фінансовий ринок як складова фінансової системи держави. Структурні складові фінансового

ринку. Міжнародні фінанси та їх складові. Фінансова політика як складова економічної та соціальної політики держави. Основні складові фінансової політики держави.

Державні доходи та видатки. Сутність державних доходів. Об'єкти та суб'єкти відносин у сфері формування державних доходів. Джерела формування державних доходів. Внутрішні та зовнішні джерела формування державних доходів. Фактори, що впливають на стан та обсяги державних доходів. Класифікація державних доходів. Методи мобілізації державних доходів. Поняття державних видатків. Система державних видатків. Складові системи державних видатків. Методи фінансування державних видатків. Поняття видатків місцевих бюджетів. Класифікація видатків місцевих бюджетів.

Бюджетна система. Сутність та призначення бюджету держави. Державний бюджет як економічна, правова та політична категорії. Місце державного бюджету в загальній системі фінансових відносин. Державний бюджет як центральна ланка системи державних фінансів. Об'єкти та суб'єкти бюджетних відносин. Специфіка бюджетних відносин. Функції державного бюджету. Характеристика державного бюджету. Показники, що характеризують стан бюджету. Бюджетний профіцит. Рівновага між доходами та видатками бюджету. Бюджетний дефіцит. Фактори, які впливають на стан та обсяги бюджетного фонду. Бюджетна політика, її сутність, мета та форми прояву. Бюджетний процес, його суть та регламентування. Учасники бюджетного процесу.

Податки та податкова система держави. Історичні аспекти розвитку податків. Сутність, призначення та необхідність податків. Функції податків. Класифікація податків. Податки за економічним змістом об'єкта оподаткування. Прямі податки. Непрямі податки. Податкова система України. Елементи системи оподаткування. Принципи оподаткування. Загальнодержавні та місцеві податки.

Фінанси суб'єктів господарювання. Функції фінансів суб'єктів господарювання: формування фінансових ресурсів, розподіл та використання фінансових ресурсів, контроль за формуванням та використанням фінансових ресурсів. Фінансові ресурси як матеріальна основа функціонування фінансів суб'єктів господарювання. Вплив світової фінансової кризи на фінанси суб'єктів господарювання. Принципи організації фінансів суб'єктів господарювання. Склад фінансових ресурсів суб'єктів господарювання. Капітал суб'єкта господарювання. Формування фінансового результату діяльності підприємства.

Фінанси домогосподарств та населення. Сутність домогосподарств як інституційного сектору національної економіки. Роль домогосподарств в економіці України та кругообігу ресурсів у секторах економіки. Функції

домогосподарств. Функції фінансів домогосподарств. Принципи функціонування фінансів домогосподарств. Фінансові ресурси домогосподарств. Бюджет домогосподарства.

Фінанси страхування. Господарські та соціальні ризики в умовах подолання наслідків світової фінансово-економічної кризи. Необхідність страхового захисту. Сутність страхового захисту як економічної категорії. Страхові фонди. Об'єкти та суб'єкти страхування. Характеристика суб'єктів страхування. Функції страхування та принципи. Класифікація страхування. Сутність та структура страхового ринку. Страхові продукти. Страхові посередники. Соціальний захист населення. Система пенсійного забезпечення.

Міжнародні фінанси. Міжнародні фінанси як економічна категорія. Принципи функціонування та функції міжнародних фінансів. Система міжнародних фінансових відносин та їх учасники. Міжнародні валютно-фінансові потоки. Міжнародна фінансова інтеграція. Сутність та необхідність розвитку міжнародних кредитних відносин.

Природа грошей та теорії грошей. Походження грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Специфічний характер вартості грошей. Функції грошей та їхня еволюція. Світові гроші. Особливості використання національних та колективних валют. Гроші як інструмент регулювання економіки.

Грошовий оборот і грошові потоки. Поняття грошового обороту як процесу руху грошей. Основні суб'єкти грошового обороту. Національний дохід і національний продукт як визначальні параметри грошового обороту. Економічна основа та загальна схема сукупного грошового обороту. Безготівковий та готівковий грошовий оборот. Грошова маса та основні форми її існування. Закони грошового обігу. Основні шляхи та показники інтенсифікації руху грошей у сфері обігу та платежів.

Грошова система. Основні принципи організації та моделі побудови грошових систем. Призначення та місце грошової системи в економічній системі країни. Елементи грошової системи та їх характеристика. Основні типи грошових систем. Державне регулювання грошової сфери. Методи та інструменти регулювання грошової системи. Загальна характеристика грошових систем зарубіжних країн. Грошова система ЄС.

Валютні відносини та валютні системи. Сутність та види валютних відносин. Поняття та класифікація валюти. Призначення та сфера використання валюти. Валютний ринок. Котирування валют. Валютний курс. Валютне регулювання. Валютні системи. Еволюція світової валютної системи. Баланси міжнародних розрахунків. Європейська валютна система.

Інфляція та грошова реформа. Сутність інфляції. Основні теоретичні концепції інфляції. Основні теорії інфляції. Основні види інфляції. Причини інфляції. Характеристика основних форм інфляції. Показники вимірювання інфляції. Державне регулювання інфляції. Основні аспекти антиінфляційної політики держави. Грошові реформи. Класифікація грошових реформ. Методи грошових реформ. Зарубіжний досвід проведення грошових реформ. Проведення грошових реформ в Україні.

Сутність кредиту та кредитний механізм. Сутність кредиту та його роль в умовах ринкової економіки. Натуралістична та капіталотворча теорії кредиту. Причини та економічні передумови кредиту. Характеристика основних функцій кредиту. Принципи кредитування. Сутність та особливості кредитних відносин. Суб'єкти та об'єкти кредитних відносин. Характерні ознаки кредитних відносин. Форми кредиту. Форми забезпечення кредитів. Основні форми страхування кредитів.

Кредитна система. Сутність кредитної системи. Фактори, що впливають на стан та розвиток кредитної системи. Позитивні та негативні наслідки функціонування кредитної системи. Принципи побудови кредитної системи. Характеристика основних елементів кредитної системи. Інфраструктура кредитної системи. Основні види інвестиційних фондів.

Банківська система та система спеціалізованих фінансово-кредитних установ. Центральний банк як емісійно-касовий центр держави та ключова ланка банківської системи. Етапи історичного процесу організації центральних банків. Державні та акціонерні центральні банки. Політична та економічна незалежність центральних банків. Функції центрального банку. Емісія грошей та організація грошового обігу. Нагляд і регулювання діяльності банківської системи. Грошово-кредитне регулювання економіки.

Фінансовий ринок. Економічна сутність та функції фінансового ринку. Державне регулювання фінансового ринку. Основні завдання Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Сегментація фінансового ринку залежно від характеру фінансових інструментів, які обертаються на ринку. Підсектори фінансового ринку. Сек'юритизація. Класифікація фінансового ринку. Характеристика інструментів фінансового ринку. Суб'єкти фінансового ринку. Сутність грошового ринку. Ринок цінних паперів як особлива складова фінансового ринку.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <http://https://www.mof.gov.ua/uk>
2. Податковий кодекс України від 02.12. 2010 р. № 2755 – IV. URL: <http://sfs.gov.ua/nk/>
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996 – XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

Основний до розділу 1

1. Акімова Н.С. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Н.С. Акімова, О.О. Говоруха, Л.О. Кирильєва, Т. О. Євлаш. Х. : ХДУХТ, 2019. 182 с
2. Крупка Я.Д, Бухгалтерський облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь [та ін.]. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 460 с.
3. Соболев І.А. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник / В. М. Соболев, І. А. Косата, Т. В. Розіт тощо; за ред. В. М. Соболева. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 222 с.

Додатковий до розділу 1

1. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : підруч. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 480 с.
2. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік: навч. посібник для ВНЗ/ Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів; М-во освіти і науки України.- 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Центр учб. літ., 2016. 424с.
3. Лишиленко А. Бухгалтерський облік: підруч.- К.: Центр учбової літератури, 2017.- 670 с.

Основний до розділу 2

1. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика: навч. посібн. / Д.І. Коваленко, В.В. Венгер. К.: ЦУЛ, 2019. 578 с.
2. Лютий І.О. Фінанси. Підручник / за ред. І.О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 720 с.
3. Шпак Н.О. Фінанси, гроші та кредит : навч. посібник / Н. О. Шпак, Н. Б. Ярошевич, О. Я. Побурко. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 416 с.

Додатковий до розділу 2

1. Алексєєв І.В. Гроші та кредит: навч. посібн. / І.В. Алексєєв. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 312 с.
2. Банківська система: навч. посібн. / Л.І. Катан, Н.І. Демчук, В.Г. Бабенко-Левада, Т.О. Журавльова; за ред. І.М. Мазур. Дніпро: Пороги, 2017. 444 с.
3. Белова, І.В. Дослідження грошово-кредитного ринку: навч. посіб. / І.В. Белова. Суми: СумДУ, 2020. 147 с.

КРИТЕРІЇ
оцінювання знань на вступному фаховому випробуванні
для здобуття освітнього ступеня «бакалавр»

1. Загальні положення

Мета фахового випробування – оцінити відповідність знань, умінь та навичок вступників вимогам програми вступного фахового випробування.

2. Структура екзаменаційного білета

Екзаменаційний білет з фахового випробування складається з 50-ти закритих тестових завдань.

3. Критерії оцінювання

- Рівень знань оцінюється за 200-бальною шкалою.
- Серед відповідей на тестове завдання вступнику слід обрати одну правильну відповідь.
- Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 4 бали, а неправильна – у 0 балів.
- Особи, які отримали менше 100 балів, до наступних випробувань не допускаються та участі у конкурсі не беруть.